

Auces novada integrētās attīstības programma 2012.- 2018.gadam

Vides pārskata kopsavilkums

1.redakcija

2011.gads

Kopsavilkums

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Auces novada integrētās attīstības programmas 2012.–2018. gadam izstrādes laikā ar mērķi novērtēt šī plānošanas dokumenta plānoto aktivitāšu un projektu īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi.

SIVN procedūra veikta saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un ir piemērota ar Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 19. septembra lēmumu Nr.61 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu”. Izstrādājot vides pārskatu, ir ņemti vērā nacionālie un starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

Auces novada attīstības programmā ir definēta novada attīstības vīzija: zaļa, kulturāla, relaksējoša un droša dzīves vide izglītotiem, radošiem cilvēkiem un sekmīgiem uzņēmējiem ekonomiski aktīvā vidē, kuri vairo novada bagātību, rada novadā esošiem resursiem maksimālu pievienoto vērtību, izmanto zinātnisko platformu, inovatīvas un tradicionālas metodes un ir ekonomiskais un kultūras sadarbības partneris.

Auces novada integrētās attīstības programmas 2012.-2018.gadam mērķis ir noteikt novada attīstības ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošajus un finanšu resursus stratēģisko mērķu sasniegšanai. Plānošanas dokuments ir nozīmīgs instruments kvalitatīvai, sistemātiskai un mērķorientētai investīciju plānošanai, īpaši akcentējot tā nozīmi efektīvai Eiropas Savienības struktūrfondu finansējuma apguvei. Plānošanas dokumenta stratēģiskā daļa ietver arī ilgtermiņa skatījumu, kurā noteikti perspektīvie uzņēmējdarbības veidi novadā.

Esošā vides situācija.

Virszemes ūdeņi. Auces novads atrodas Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalos. Vadakstes un Ezeres upju un Lielaucis ezera ekoloģiskā kvalitāte ir laba, bet Bērzes, Auces, Tērvetes un Skujaines upju ekoloģiskā kvalitāte ir ļoti slikta, to nosaka lielā kopējā slāpekļa koncentrācija. Nozīmīgāko slodzi uz virszemes ūdeņiem Auces novadā rada lauksaimnieciskas darbības (izkļiedētais un punktveida piesārņojums) un notekūdeņu novadīšana.

Pazemes ūdeņi. Auces novada teritorijā pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte ir labi. Pazemes ūdeņi atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, izņemot paaugstinātu dzelzs saturu, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Ir saņemtas sūdzības no iedzīvotājiem par sliktu dzeramā ūdens kvalitāti centralizētajā ūdens apgādes sistēmā attiecībā uz augstu dzelzs saturu.

Gaisa kvalitāte. Galvenie gaisa piesārņojuma avoti, kas rada izmešus atmosfēras gaisā, ir stacionārie objekti un transports. Nozīmīgākie stacionārie piesārņojuma avoti ir cūkkopības kompleksi Auces un Īles pagastos, kā arī centralizētās siltumapgādes sistēmas katlu mājas, kurās kā kurināmo izmanto malku un šķeldu. Auces novadā netiek veikti gaisa kvalitātes novērojumi, kuros tiktu iegūta

informācija par gaisa kvalitāti, tomēr, izvērtējot datus par stacionāro avotu izmešiem un transporta intensitāti, i var secināt, ka gaisa kvalitāte novadā kopumā ir laba. Ir saņemtas iedzīvotāju sūdzības par smakām no cūku fermām Īlē un Aucē, kā arī par smakām no Jelgavas attīrīšanas iekārtu dūņu un putnu mēslu izmantošanas lauku mēslošanā (Bēnes pagastā).

Atkritumu apsaimniekošana. Atkritumi apsaimniekošanu Auces novadā nodrošina SIA „Auces komunālie pakalpojumi”. Novada teritorijā tiek veikta dalītā atkritumu vākšana, ir izvietoti speciālie konteineri plastmasas pudeļu, stikla un kartona dalītai savākšanai. Auces novada sadzīves atkritumi tiek vesti uz sadzīves atkritumu poligonu „Brašķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā. Lai gan pašvaldībā atkritumu apsaimniekošanu regulē saistošie noteikumi, tomēr ne visi iedzīvotāji apsaimnieko atkritumus atbilstoši noteikumiem. Atsevišķas privātpersonas nav noslēgušas līgumus par organizētu sadzīves atkritumu savākšanu, līdz ar to pavasaros ir vērojams mežu piesārņojums salīdzinoši lielās platībās.

Iespējamās ietekmes uz vidi

Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu, tika analizēta tajā noteikto mērķu un plānoto pasākumu/projektu iespējamā ietekme uz vidi. Attīstības programma ir stratēģisks dokuments, kas nenosaka zemes izmantošanu, bet tikai norāda Auces novada attīstības mērķus un virzienus. Tādēļ nav vērtētas iespējamās ietekmes uz vidi konkrētā teritorijā, konkrētam uzņēmumam u.tml..

Attīstības programmas ietvaros plānotās rīcības, kas var radīt ietekmi uz vidi, galvenokārt ir saistītas ar komunālās saimniecības un transporta infrastruktūras attīstību, kā arī ar uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību.

Auces novadā jau šobrīd siltumapgādē tiek izmantota koksne (malka un šķelda), kas ir viens no videi draudzīgākajiem kurināmā veidiem. Programmā paredzētie siltumenerģijas taupības pasākumi samazinās ne tikai kurināmā resursu patēriņu, bet arī sadegšanas procesos radušos vielu emisiju gaisā, līdz ar to uzlabojot gaisa kvalitāti un samazinot ietekmi uz klimata pārmaiņām.

Realizējot investīciju projektus ūdenssaimniecības (ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu) sakārtošanā, tiks uzlabota iedzīvotāju dzīves vides kvalitāte, kā arī tiks samazināts gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojums.

Transporta infrastruktūras attīstības pozitīvā ietekme būs sakārtota infrastruktūra un novada ekonomiskās attīstības veicināšana, tomēr vienlaikus, palielinoties satiksmes intensitātei, iespējama gaisa piesārņojuma palielināšanās. Ielu un ceļu asfaltēšana samazinās gaisa piesārņojumu ar putekļiem.

Darbībām, kas saistītas ar uzņēmējdarbības attīstību, sagaidāma pozitīva ietekme uz novada ekonomisko attīstību, tomēr paredzams, ka pieaugs kopējā piesārņojuma slodze vidē. Tā kā Auces novads atrodas pret nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgajā teritorijā, īpaši rūpīgi jāseko atbilstošu normatīvo aktu ievērošanai. Uzņēmējdarbības ietekme uz dabas resursu (galvenokārt derīgo izrakteņu) ilgtspējīgu izmantošanu un ainavu var būt dažāda: pozitīva, ja derīgo izrakteņu ieguve notiek saprātīgi, izstrādājot un ieviešot atradņu rekultivācijas projektus. Pretējā gadījumā iespējama neitrāla vai arī pat negatīva ietekme. Jāatzīmē, ka, iegūstot derīgos izrakteņus, jebkurā gadījumā tiks izmainīta ainava, var mainīties hidroloģiskais režīms.

Dabas un kultūrvēsturisko objektu un teritoriju saglabāšanas un apsaimniekošanas veicināšanai būs pozitīva ietekme uz vides kvalitāti kopumā, jo tūristu skaita pieaugums palielina slodzi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām (ĪADT), kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem, ūdensobjektiem, ja nepastāv attiecīga infrastruktūra. Taču gadījumos, ja, plānojot tūrisma infrastruktūras izveidi, netiek izvērtētas un noteiktas konkrētas vietas optimālās apmeklētāju plūsmas un to iespējamā ietekme, ir iespējama arī negatīva ietekme.

Kopumā, izvērtējot ietekmes, var secināt, ka lielākā daļa rīcības plānā iekļauto darbību dos tiešu vai netiešu, pozitīvu ietekmi uz vidi un ka plānošanas dokumenta īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz iedzīvotāju dzīves un vides kvalitāti. Tomēr iespējamas arī negatīvas ietekmes, piemēram, piesārņojuma palielināšanās, attīstoties uzņēmējdarbībai, pieaugot tūrisma plūsmai u.tml..

Lai samazinātu attīstības programmā paredzēto darbību iespējamo negatīvo ietekmi uz ĪADT un bioloģisko daudzveidību, detalizēta paredzētās darbības ietekme uz vidi vērtējama pirms konkrētu darbību uzsākšanas.

Risinājumi ietekmju mazināšanai

Lai samazinātu vai novērstu iespējamās ietekmes uz vidi, ko varētu radīt plānošanas dokuments, iespējams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties konkrētai situācijai piemērotākos risinājumus.

Šajā novērtējumā tiek uzskatīts, ka, īstenojot attīstības programmā iekļautos pasākumus, tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvajos aktos iekļautās prasības. Attīstot ražošanu, satiksmes infrastruktūru u.c. darbības nepieciešamības gadījumā atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums, darbībām, kurām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, jāsaņem tehniskie noteikumi, kā arī priekšroka dodama labākajām pieejamām tehnoloģijām.

Nemot vērā to, ka Auces novads atrodas pret nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgā teritorijā, kā arī lauksaimniecības radīto izkliedētā piesārņojuma slodzi uz Auces novada ūdensobjektiem, attīstot uzņēmējdarbību ir jāievēro atbilstošie normatīvie akti un labas lauksaimniecības prakses nosacījumi, kas iekļauj sevī zemes racionālu izmantošanu, pareizu augsnes apstrādi, pareizu mēslošanas līdzekļu lietošanu, kūtsmēsļu krātuvju būvniecību u.tml.. Notekūdeņu radītās slodzes vidē samazināšanai, uzsākot vai turpinot piesārņojošu darbību, uzņēmumam ir jāsaņem A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja vai C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums, ko izsniedz RVP. Atļaujās tiek ietvertas vides kvalitātes prasības, labāko pieejamo tehnoloģiju izmantošana u.c. nosacījumi.

Plānojot uzņēmējdarbības attīstību novadā, kā arī potenciālās vietas, kas nosakāmas kā uzņēmējdarbībai piemērotas, jāvērtē ne tikai to ietekme uz vidi, bet iespējamā ietekme uz tiem uzņēmumiem, kas jau darbojas novadā. Lai izvērtētu kopējo ietekmi un iespējamās draudus vides kvalitātei, jāvērtē jau esošo uzņēmumu iespējamā ietekme uz plānoto saimniecisko darbību.

Palielinoties tūrisma infrastruktūras objektu skaitam, palielināsies arī antropogēnā ietekme uz apkārtējo vidi. Veidojot jaunus tūrisma industrijas objektus, nepieciešams pēc iespējas saglabāt bioloģisko daudzveidību un dabas pamatni, kā arī izmantot videi draudzīgus materiālus un tehnoloģijas.

Lai saglabātu ĪADT un citas ekoloģiski jutīgas dabas teritorijas, plānojot jebkādas rīcības, stingri jāievēro normatīvo aktu prasības.